

Kernuitstap en nucleaire energie

☺ Groen! heeft een zeer goed uitgewerkt en volledig programma op het vlak van kernenergie en wil de wet op de kernuitstap onverkort doorvoeren.

☺ sp.a verwerpt het akkoord dat de vorige regering sloot met Electrabel en wil alle middelen aanwenden om het te breken. Ze wil een gefaseerde sluiting van de kerncentrales op basis van de wet op de kernuitstap. De sp.a blijft evenwel onduidelijk wat betreft de (haalbaarheid van) de sluiting van de oudste drie kerncentrales in 2015.

☺ N-VA wil de kerncentrales langer openhouden, ziet kernenergie als een deel van het toekomstig energie-aanbod en wil overheidsgeld transfereren naar de nucleaire sector (Myrrha project).

☺ N-VA aanvaardt het principe van de koppeling van de levensduurverlenging van de oudste kerncentrales aan een onderhandelde afkooptom bij Electrabel en stelt geen vragen bij het democratisch gehalte van deze benadering.

☺ N-VA wil dat producenten van kernenergie structureel zouden investeren in hernieuwbare bronnen in ruil voor de voor hen goedkope kernenergie. Blijkbaar realiseert men zich bij N-VA niet dat dit de monopoliepositie van Electrabel verder zou versterken.

☺ Niet enkel wil de CD&V de levensduur van de bestaande kerncentrales verlengen, ze wil ook de bouw van nieuwe kerncentrales wettelijk mogelijk maken. Bovendien wil ze overheidsmiddelen investeren in onderzoek naar de 4^e generatie kerncentrales (Myrrha). Daarmee profileert CD&V zich als de meest pro-nucleaire politieke partij.

☺ Groen! wil dat onderzoek naar de veilige opslag van kernafval en de veilige ontmanteling van de bestaande kerncentrales blijft doorgaan. En wil de overheveling van de provisies uit het Synatomfonds, voor de ontmanteling van de kerncentrales en het beheer van het nucleair afval, naar de Belgische staat, het NIRAS of de Nationale Bank.

☺ Open VLD stelt dat “in de mate dat ook in de toekomst gekozen wordt voor kernenergie, er een oplossing moet zijn voor het kernafval”. Open VLD gelooft hierbij jammer genoeg nog steeds in de 4^e generatie kernenergie, de fata morgana van de nucleaire energie. Volgens Open VLD moeten projecten zoals Myrrha in Mol dan ook verder worden gesteund.

☺ sp.a pleit voor een door de overheid gecontroleerde aankoopcentrale die de monsterwinsten van de afgeschreven kerncentrales afroemt. De winst hiervan gaat integraal naar de offshore windmolenparken en de consument. (Wat deze laatste betreft hopen wij: in de vorm van premies voor energiebesparing, in de eerste plaats voor wie daar zelf de middelen en niet voor heeft - maar dat staat er dus niet bij).

☺ Groen! wil de onrechtmatige winsten van Electrabel volledig afroemen (inkomsten die 1,5 à 2 miljard euro per jaar kunnen opleveren). Bovendien wil Groen! winsten uit het doorrekenen van gratis verkregen emissierechten in de elektriciteitsfactuur recupereren.

Energiemix (en in het bijzonder hernieuwbare energie) en energienetwerk

☺ CD&V wil de productie en het gebruik van hernieuwbare energie in het hele land mogelijk maken door een transmissienetwerk uit te bouwen dat decentrale productie toelaat; door een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een grootschalig Europees net van aan elkaar

geschakelde windmolenparken op de Noordzee. Dat is belangrijk en positief. Maar zo lang de kerncentrales open blijven zal er op het net geen plaats zijn voor de stroom die in grote hoeveelheden door het windmolenpark op de Noordzee wordt geleverd. CD&V zal dus eerder vroeg dan laat een keuze moeten maken. Je kunt niet wit en zwart terzelfder tijd zeggen.

☺ PvdA+ wil een meerjarenplan voor de overschakeling naar alternatieve energiebronnen. In deze sectoren moet flink geïnvesteerd worden via een heffing op de superwinsten van de olie- en gasmaatschappijen.

☺ Groen! wil voorrang voor hernieuwbare energie op het net en kiest radicaal voor hernieuwbare energie en gedecentraliseerde en gediversifieerde energieproductie.

☺ sp.a wil 100% groene stroom voor alle gezinnen tegen 2020 en investeren in slimme netten. Is uiteraard positief, maar komt erop neer dat we aan onze Europese verplichtingen voldoen inzake groene stroom.

☺ Groen! vraagt een moratorium op de bouw van nieuwe steenkoolcentrales.

☺ Open VLD wil het vergunningenbeleid drastisch vereenvoudigen, zodat decentrale en milieuvriendelijke vormen van energieproductie versneld kunnen worden gerealiseerd.

☺ Open VLD kiest voor een ideale energiemix waarin zowel groene energie als kernenergie hun plaats hebben. Open VLD kan of wil blijkbaar niet kiezen.

☺ Tegen 2020 moet voor Open VLD minstens 13% van onze energie uit hernieuwbare energie bestaan. Daarmee schakelt ons land zich in in de Europese doelstellingen. Open VLD vindt het onaanvaardbaar dat stimuleringsmechanismen om propere stroom te promoten, misbruikt kunnen worden door oversubsidiëring waarvoor de gewone klant moet opdraaien en wil daarom het ondersteuningssysteem voor groene stroom veranderen. We zullen niet ontkennen dat een optimalisering van de ondersteuningsmechanismen voor groene stroom kan (die – offshore niet te na gelaten - gewestelijke bevoegdheden zijn) maar dit mag niet ten koste gaan van de broodnodige zekerheid en stabiliteit in de hernieuwbare energiesector. Wie de rekening betaalt is overigens nog een ander verhaal. De monsterwinsten van de afgeschreven kerncentrales bieden een mooie financieringsbron, die vermijdt dat alle kosten van de ondersteuning van groene stroom worden gedragen door de consumenten. Maar daarover lezen we in het Open VLD-programma niets.

☺ Open VLD wil een energiesysteem dat tegen 2020 “koolstofarm is” en wil hiervoor in de eerste plaats investeren in decentrale en slimme netwerken. Volgens VLD betekent dit dat naast de doelstelling hernieuwbare energie, de meest vervuilende centrales dienen vervangen te worden door koolstofarme energiebronnen. (lees: kerncentrales).

☺ Open VLD: De huidige elektriciteitscentrales moeten evolueren naar moderne en performante centrales waarbij “oliegerelateerde brandstoffen” uit den boze zijn. Als we met veel goede wil ook steenkool onder “oliegerelateerde brandstoffen” mogen rekenen, dan zijn we tevreden.

Offshore

☺ Groen! heeft een goede totaalvisie voor offshore ontwikkeling, met onder meer de afbakening van een tweede zone in de Noordzee voor offshore windmolenparken met een

engagement van 2800 megawatt energieopwekking tegen 2020, tot 3800 megawatt opwekking in 2030.

☺ ook sp.a wil een tweede zone voor offshore windenergie afbakenen, zorgen voor een stopcontact op zee en doorgedreven werk maken van de Noordzeering.

☺ N-VA wil *“nieuwe projecten voor windenergie uit zee met flexibele subsidiëring ondersteunen, aangepast in functie van de gebruikte technologie en op basis van een flexibele tijdsduur, maar wel met 100 % rechtszekerheid”*. Tot daar akkoord. Maar: *“het subsidiebeleid inzake hernieuwbare energie mag dus niet leiden tot nieuwe kosten voor onze ondernemingen”*. Wil de N-VA dit dan volledig afwentelen op de kap van de gezinnen? En waarom zouden ondernemingen niet mee investeren in de toekomstige energieonafhankelijkheid? Tenzij N-VA denkt voldoende te kunnen recupereren uit de windfall-profits van Electrabel, maar waarom zegt ze dat dan niet? En vooral: waarom geldt deze restrictie wel voor hernieuwbare energie en niet voor de steun aan kernenergie?

☺ CD&V wil het subsidiesysteem voor offshore windenergie hervormen. Op zich geen probleem. Probleem is dat CD&V niet aangeeft in welke richting de hervorming moet gaan. Als we dit lezen in combinatie met de vraag naar verkleining van zones voor plaatsing van windmolens offshore, dan zijn we niet gerust.

Werking van de energiemarkt

☺ Zowel Groen!, sp.a, Open VLD als CD&V pleiten voor een sterke rol van de CREG als onafhankelijke regulator

☺ Open VLD, Groen!, sp.a en N-VA delen de overtuiging dat Electrabel een te dominante speler blijft en wil af van de dominante positie van deze dominante speler. De wijze waarop de partijen dit denken te realiseren, is echter zeer verschillend.

Prijzetting

☺ PvdA+ blijft bij haar oude pleidooi om de btw op energie te verlagen van 21% naar 6%. Een verlaging van de btw op energie, zorgt voor een verarming van de staatskas terwijl een belangrijke prikkel om energie te besparen – het prijssignaal – veel minder wordt. Het komt bovendien in de eerste plaats de rijkste bevolkingslaag ten goede.

☺ sp.a wil een progressieve energiefactuur. Dit is ook een eis van de milieubeweging, zo worden zuinige gebruikers beloond.

Biomassa

☺ sp.a pleit voor (Europese) effectieve milieu- duurzaamheidscriteria voor biomassa en biobrandstoffen. Indien we hieruit mogen verstaan dat sp.a met effectieve criteria doelt op bindende duurzaamheidscriteria, dan is dit positief. Nog liever zagen we ook de erkenning dat de inzet van biobrandstoffen in transport een inefficiënte inzet van biomassa is.

☺ Groen! vraagt strenge duurzaamheidscriteria voor biomassa, en vraagt geen bindende doelstellingen aan te nemen voor het aandeel biobrandstoffen voor transport.

☹ CD&V stelt dat het aandeel biobrandstoffen in transport 10% moet bedragen. CD&V wil dus de 10% hernieuwbare energiedoelstelling in transport, die ook op andere manier kan gehaald worden –o.a. inzet van elektrische wagens - volledig invullen met biobrandstoffen. Van biobrandstoffen is geweten dat ze in bijna alle gevallen een verhoging van de CO₂-uitstoot met zich meebrengen. Wat wil CD&V eigenlijk?

☹ Open VLD ziet een rol weggelegd voor genetisch gemodificeerde biobrandstoffen en biomassa

Energiebesparing

☺ Groen! wil investeren in energie-efficiënte en energiebesparing en in het kader van het te herziene EU actieplan voor energie-efficiënte pleiten voor een verplichte energiebesparing met 20% tegen 2020

☺ sp.a spreekt niet over bindende energiebesparingsdoelstellingen, enkel over specifieke maatregelen. Omdat energiebesparing essentieel is in de klimaatstrategie, kon dit duidelijker.

☺ Volgens Open VLD moet onze energie-efficiëntie met 20% stijgen tegen 2020, zowel in de industrie als bij de gezinnen. We zijn verheugd te lezen dat ook open VLD volop de kaart trekt van energie-efficiëntie. Vraag is wel hoe doe energie-efficiëntie concreet wordt ingevuld. Durft Open VLD te gaan voor een absolute energiebesparingsdoelstelling?

☺ N-VA stelt een verhoogde energie-efficiëntie als absolute prioriteit voor, maar koppelt hier geen concrete doelstellingen aan. Wel stelt N-VA dat de overheid de energie-efficiënte van het eigen gebouwenpark moet verhogen.

☺ sp.a wil dat de overheid enkel nog gebouwen betreft die aan de strengste energienormen voldoen, enkel nog groene stroom koopt en enkel nog met zuinige wagens rijdt. (Het is evenwel onduidelijk of ze dit ook wil uitbreiden tot overheidsbedrijven, wat zou betekenen dat onze treinen op groene stroom zouden rijden!).

☺ Groen! wil dat de overheid zelf het goede voorbeeld geeft. De federale overheidsgebouwen worden CO₂ neutraal tegen 2025 (had van ons al wel iets vroeger gemogen). Nieuwe federale overheidsgebouwen worden volgens het passiefhuisprincipe gebouwd. Groen! wil ook maximaal inzetten op energiebesparing in het bestaande gebouwenbestand door middel van een ambitieus renovatieprogramma, bovendien wil Groen! dat alle geplande sociale woningen lage energiewoningen worden (dit is wel gewestelijke bevoegdheid).

☺ CD&V wil dat de federale overheid een voorbeeldrol “blijft” opnemen. Er moet aandacht blijven uitgaan naar de aankoop van milieuvriendelijke voertuigen en naar milieuzorg en rationeel energiegebruik in overheidsgebouwen. Probleem is dat je niet iets kunt ‘blijven’ opnemen wat je tot nu toe verwaarloosd hebt. Het beloofde plan voor energie-efficiëntie van de overheid uit het vorig regeerakkoord kwam er nooit. Laat staan de uitvoering. Het wordt dus hopen op beterschap.

☺ sp.a wil de bestaande belastingvoordelen voor energiebesparingsmaatregelen vervangen door een rechtstreekse korting op de factuur en het BTW-tarief voor energiezuinige woningen verlagen tot 6%.

☺ Groen! wil dat het fiscaal ondersteunen van investeringen in energiebesparing en hernieuwbare energie verder wordt uitgebouwd.

☺ Groen! wil met de oprichting van een 'sociaal klimaatfonds' de energiearmoede structureel aanpakken.